

12

KS ZMB - Správa Štátnej bezpečnosti
Bratislava

Č.j.: OS-002/01-1975

Bratislava 5. 12. 1975

PRÍSNE TAJNÉ

X. SPRÁVA FMV
do rúk s. náčelníka

Výtlačok č.: 4

P R A H A

Týždenná informácia - zaslanie.

Počet listov: 8

Prílohy : 7/22

V priebehu uplynulého týždňa boli získané nasledovné poznatky :

I. ČASŤ

Za uplynulý týždeň boli z hľadiska spravodajského získané tieto poznatky :

Od viacerých TS boli o jednotlivých osobách vylúčených z KSČ pre ich pravicovo-oportunisticú činnosť získané poznatky v tomto smere :

- Ladislav ŤAŽKÝ, nar. [REDACTED], býv. spisovateľ sa vyjadril, že sa rozhodol, že pôjde na najbližšie zasadanie Zväzu slov. spisovatelov, kde uvedie svoje stanovisko k tomu, že nemôže publikovať a je finančne zruinovaný. K XV. zjazdu KSČ sa vyjadril, že počíta s tým, že upraví otázky časti spisovatelov, ktorí budú môcť publikovať, avšak vylúčil túto možnosť u seba, Dominiku TATARKU a Petra KARVAŠA.
- MUDr. Ladislav ŠIMUN, nar. [REDACTED], býv. vedúci Plastickej chirurgie sa staňoval, že má ťažkosti s vydaním odbornej knihy a mal dotaz na Ladislava ŤAŽKÉHO, aký

vývoj predpokladá u tých, čo boli vylúčení z KSČ, k čomu sa tento vyjadril, že osoby zo zdravotníctva a vedy to majú dobré, potrebujú ich a kto v poslednej dobe nevyvíjal protiepoločenskú činnosť, ten sa môže uchádzať i o vrátenie členstva v KSČ.

- Dr. Viliam CYKLAMINY, nar. [redacted], býv. príslušník MV a pracovník MZV poukázal, že súčasná ekonomická situácia v ČSSR nie je dobrá, je "tichý" rast cien a že len určité vrstvy obyvateľstva sú finančne zaistené, ale prevažná časť obyvateľov je po stránke sociálnej veľmi slabá.
- Rudolf PODDANÍK, nar. [redacted], býv. pracovník KV KSS v Bratislave sa vyjadril, že terajšie obdobie v ČSSR sa podobá kultu osobnosti a že pravužná časť vedúcich stranických a štátnych funkcionárov sa snaží z pozície svojho zaradenia presadzovať svojskú politiku. Čoľaj uviedol, že vedúci funkcionári si stavajú veľkolepé chaty, ale príde čas, že tieto "budovy" sa využijú na iné účely.
- Dr. Emil RAČEK, nar. [redacted], býv. predseda súdu v Nových Zámkoch, tam aj bytom sa vyjadruje, že bude uvoľnený z funkcie, nakoľko zo súdnictva musia odísť všetky osoby, ktoré boli vylúčené z KSČ, pričom hrubo urážal stranické a štátne orgány a uviedol, že za tieto opatrenia sa bude v budúcnosti musieť niekto zodpovedať.

Cestou TS sa bude i naďalej prevádzkať kontrola uvedených osôb a dokumentácia ich činnosti s možnosťou prevedenia preventívno-výchovných opatrení.

Cestou TS PAVEL bola získaná správa, že spisovatelia Václav HAVEL a Pavel KOHOUT z Prahy poslali začiatkom novembra 1975 do zahraničia spoločné vyhlásenie adresované PEN-CLUB /Medzinárodná organizácia kult.prac./, ktorý v polovici novembra zasadal vo Viedni. Obidva sa na PEN-CLUBU ospravedlňovali, že nemôžu sa osobne zúčastniť tohto zasadania, pretože nedosiaľali výcestovacie povolenie. Vo vyhlásení ďalej uvádzajú, že duch helsinských dohôd čoskoro "zvíťazí" aj v ČSSR a že aj im bude umožnené cestovať do zahraničia. Zmienili sa o tom, že v súčasnej dobe je v ČSSR literatúra na úpadku, pretože kvalifikovaní spisovatelia nemôžu s politických dôvodov publikovať, hoci ich literárna tvorba nie je politicky závadná a domáhajú sa ľalšieho prehľbenia spolu-práce s PEN-CLUBOM a i s jednotlivými spisovateľmi prípadne kultúrnymi organizáciami zo Západu.

Správa pre informáciu X. Správe FMV.

Cestou TS HASAN bola získaná správa, že pred odchodom do Sýrie v októbri 1975 ho požiadalo niekoľko kurdských pokrokových študentov, aby odovzdal predsedovi pokrorovej scc. strany Sýrie TALBINU list. TALBINI po jeho prečítaní informoval prameňa, že je v ňom obvinený býv. kurdský študent Azad Mustafa KHOSNAWA, t.č. bytem Švajčiersko, ktorý bol z ČSSR vyhostený. Obvinujú ho z členstva z protikurdskej organizácie FARHASTEN, ktorá podlieha tajnej polícii Iraku a jej cieľom je rozkladne pôsobiť medzi osobami kurdskej národnosti. Podľa obsahu listu bol KHOSNAW počas pobytu v ČSSR zameraný k sietovaniu situácie medzi kurdskými študentami, odhalovaniu pokrokových študentov, ako i k oznamovaniu ich činnosti.

Prameň ďalej uviedol, že navštívil aj Libanon a v Bejrúte ho jeden člen Irackej Oslobodzovacej armády uviedol do budovy, v ktorej má Organizácia pre oslobodenie Palestíny /OOP/ zariadenie na výrobu falošných dokladov. V rozhovore s pracovníkmi sa prameň dozvedel, že nimi vybavuje členov OOP, ktorí prevádzajú záškodnícke a iné akcie po celom svete. Ďalej sa dozvedel, že organizácia "Čierny september", ktorá sa hlásí ku všetkým teroristickým akciám vlastne neexistuje, ide iba o názov, ktorým OOP kryje teroristické akcie, aby nebola diskreditovaná v očiach verejnosti.

Ďalej prameň informoval, že dňa 7.ll.1975 pricestovali do Prahy štyria sýrski študenti /v skutočnosti írčania/, ktorí budú robiť ašpirantúru na VŠE v Prahe. Všetci štyria majú za úlohu rozpítať činnosť proti irackej vláde. V tejto činnosti im bude pomáhať ZÚ Sýrie v Prahe, ktorý dostal príkaz na poskytnutie materiálnej pomoci týmto študentom. Ich činnosť bude spočívať najmä v propagačnej činnosti,

- 5 -

budú vydávať letáky, v ktorých bude vysvetlovaná reakčná politika vlády Iraku.

Okrem toho prameň informoval, že ZÚ Iraku v Prahe získał k spolupráci kurdeckého študenta Aliho FOUDA, nar. [red.], poslucháča Lekárskej fakulty UK v Bratislave.

Prameň bol zameraný k zisteniu činnosti FOUDA s cieľom zadokumentovania jeho činnosti a vyhostenia z ČSSR. Poznatky pre informáciu X. SPRAVA FMV.

Cestou TS RUŽENA bolo zistené, že Helena VADOVIČOVÁ, nar. [redakcia], rehoľnica - Anglická panna, zamestnaná ako učtovníčka Slov. charity v Bratislave mala na prameňa dotaz, či by jej sprostretkoval stretnutie s VC Hermínou MACEOVICHOVOU, nar. [redakcia], bytom Viedeň, ktorá dochádza k príbuzným na Slovensko a stýka sa i s prameňom. VADOVIČOVÁ sa vyjadriala, že s MACEOVICHOVOU by chcela prejednať otázku prinášania rôznej náboženskej literatúry do ČSSR. Podľa názvov kníh sa jedná o závädnú literatúru, ktorá by slúžila kňanom na Slovensku k príprave kázní pre veriacich. MACEOVICHOVÚ si vybraла preto, že sa jedná o prestárlu osobu, ktorej k osobným zavazadlám pracovníci OFK neveznujú takú pozornosť.

Dalej prameň uviedol, že provinciálna predstavená rehole Mariánek, Vojtecha LÁCHOROVÁ z Hajnic pri Trutnove - ČSR, s ktorou sa pozná z minulosti poslala TS list, ku ktorému bola priložená správa o situácii rehole v ČSSR, písaná v nemeckom jazyku. V liste žiada, aby správa bola odovzданá VC MACEOVICHOVEJ s tým, aby túto preniesla do Rakúska a odtiaľ ju má poslat poštou Generálnej predstavenej Fidele WENINGEROVEJ do Ríma. Správa bola preložená a z obsahu je jasné, že uvedená reholá i v súčasnej dobe získavá nový dorast do rehole, v ktorej sú uvedené i mená noviciek, ktoré boli v poslednej dobe prijaté do rehole a to i napriek zákazu Min. Kultúry SSR.

Prameň bol zameraný, aby u MACEOVICHOVEJ zistil, či aj v minulosti bola poverovaná podobnými úlohami. Budú preverené novoprijaté novicky a okolnosti, za akých boli prijaté do rehole. Zariadiť na OFK Petržalka a Dev.N.Ves dôkladnú prehliadku MACEOVICHOVEJ a v kľudnom prípade previesť za dokumentovanie správy. U MACEOVICHOVEJ zaviesť blokáciu na OFK a TS KAROL a RUŽENA budú usmernení ku kontrole jej prípadnej činnosti v ČSSR. Správa pre informáciu X. Správe FMV.

TS DUNAJSKÝ pri pobytte v Ríme v novembri 1975 navštívil mgr. Jána BUKOVSKÉHO, nar. [redakcia], štát.prisl. USA, slov. pôvodu, kňaza rehole verbistov a pracovníka Sekretariátu pre verejné záležitosti vo Vatikáne tlmočil mu Žiadosť biskupa Jána PASZTORA z Nitry, aby pourgoval na Kongregácii pre liturgiu schválenie slovenských liturgických textov. BUKOVSKÝ sa vyjadril, že vo Vatikáne sú toho názoru, že do slov. textov zasiahla štátnej cenzúra, čím Vatikán nemôže súhlasiť a počíta s tým, že si ho v tejto veci predvedie do Vatikána na konzultáciu.

V ďalšom rozhovore dal BUKOVSKÝ prameňovi priamu o-tázku čo sa v ČSSR hovorí o pokračovaní jednania medzi Vatikánom a ČSSR a hneď aj dodal, že majú správy, že zo strany ČSSR nie je záujem, aby sa v rozhovoroch pokračovalo. Vatikán však čaká na podnet z ČSSR a je na jednanie pripravený.

Na záver uviedol, že v období vianočných sviatkov by chcel prísť do ČSSR na súkromnú návštěvu k svojej matke do obce Cerová-Lieskové okr. Senica a dodal, že dúfa, že mu čsl.úradu udelia výzum.

Pri pobytte BUKOVSKÉHO v ČSSR budú zameraný na zistenie jeho činnosti a záujmov TS BOHUŠ a dôv. BRAT. Správa pre informáciu X. S-FMV.

Cestou prameňa TA-1jj bola získaná správa, že Jozef FERANEC, navštívil Dr. Jána PASZTORA biskupa z Nitry a informoval ho, že v Bratislave jednal s dvoma mužmi, VC z Ríma, ktorých mená neuvedol. V rozhovore s nimi biskup FERANEC zistil, že v Ríme majú skreslené informácie o činnosti biskupov v ČSSR a že niekto z ČSSR podáva o nich negatívne správy.

FERANEC uvedených VC informoval o diferenciách, ktoré má s krajským cirkevným tajomníkom pri udelení Štátnych súhlasov pre duchovných v banskobystrickej diecéze. Ďalej hovoril, že sa očakáva príchod arcibiskupa CASAROLIHO na jednanie medzi ČSSR a Vatikánom a uviedol, že sa predpokladá, že bude prijatá dohoda o menovaní nových biskupov v ČSSR a dorieši sa aj otázka cirkevných provincií v ČSSR.

Správa pre informáciu X.S-FMV.

II. ČASŤ

Za hodnotené obdobie bolo zistené, že do Zsl. kraja po problematike sionisti a súkromie priesťaltovalo 92 VC, z toho 4 kategorizovaní. O-ŠtB Piešťany k VC z radov sionistov prevádzka agentúrno-operatívne opatrenia.

Za uplynulý týždeň bolo na II. odbore Správy ŠtB uskutočnených 36 schôdzok, na ktorých bolo získaných 51 správ. Na O-ŠtB v Zsl. kraji bolo uskutočnených 44 schôdzok a získaných 40 správ. Z počtu uvedených správ bolo 13 použitých do TI pre X.S-FMV.

P r e d k l a d á :

za ruky. Mere
Náčelník II. odboru:

S c h v a l u j e :

Na ruky Mlyny
Náčelník Správy ŠtB

V y p r a c o v a l :

mjr. Bažík
mjr. BAŽÍK

Rozdelovník:

č. 1-2 pre X.S-FMV
č. 3 pre II. odbor TU
č. 4 pre anal. skup. TU